

“DA’s tal om varige ydelser fortæller ikke hele historien”

INDLÆG

FEBRUAR 2026

Af Jesper Kühl, chefanalytiker, Ingibjörg Sól Ingólfssdóttir, analytiker, Jacob Nielsen Arendt, forskningsprofessor, ROCKWOOL Fonden

Dansk Arbejdsgiverforening (DA) påpeger i et nyligt indlæg i Børsen, at andelen af danskere på varige ydelser er vokset blandt alle offentligt forsørgede.

Det er en vigtig iagttagelse, men før man drager konklusioner om “parkering” uden for arbejdsfællesskabet, er det værd at se nærmere på, hvad tallene faktisk måler. Eller nærmere, hvad de ikke måler.

For det første stiger andelen på varige ydelser, blandt alle på ydelser, naturligt, når beskæftigelsen er høj.

Når antallet af midlertidige ydelser som f.eks. dagpenge og kontanthjælp falder i en højkonjunktur, hvor det er nemmere at finde job – hvilket naturligvis er positivt – vil de varige ydelser automatisk fylde mere i statistikken, simpelthen fordi færre er tilbage på de midlertidige ydelser.

En mere retvisende opgørelse ville være at måle andelen på varige ydelser i forhold til hele den erhvervsdygtige befolkning, ikke blot i forhold til antallet af andre ydelser.

For det andet er folkepensionsalderen forhøjet fra 65 til 67 år.

Da risikoen for fysiske eller psykiske skader stiger med alderen, vil en ældre befolkningsgruppe medføre en højere andel på varige ydelser som fleksjob, førtidspension eller seniorpension.

For det tredje er mulighederne for nogle af de ydelser, som DA betegner som midlertidige ydelser, blevet strammet i den periode, som DA ser på.

Dagpengeperioden er blevet halveret fra fire til to år. Sygedagpengemodtagere revurderes nu tidligere og hyppigere end før. Samtidig er medlemskabet af efterlønsordningen faldet markant. Særligt stramninger i adgangen til dagpenge og efterløn har haft store beskæftigelseseffekter.

Men nogle af de personer, som tidligere var på denne type af ordninger, vil i stedet søge om f.eks. førtidspension, seniorjob eller fleksjob. Det øger andelen på "varige ydelser".

Har man blik for "parkering uden for arbejdsmarkedet", er det nødvendigt at se på helbredsbedingede ydelser – både varige og midlertidige ydelser, da ydelserne hænger tæt sammen:

Hele billedet

Når man strammer ét sted, flytter nogle sig blot til et andet, og det kan se ud som en stigning på varige ydelser, selvom den samlede andel af danskere langt fra arbejdsmarkedet ikke nødvendigvis er vokset. Det understreger vigtigheden af at se på hele billedet.

Andelen af 18-44-årige på helbredsbedingede ydelser er steget fra 9 til 11 pct. siden 2008, viser en af vores nylige analyser på området.

Det svarer til lidt over 19.000 fuldtidspersoner og omkring halvdelen af stigningen skyldes en stigning i midlertidige helbredsbedingede ydelser.

Disse ydelser er ofte første skridt til en førtidspension, så udviklingen tyder desværre på en øget risiko for, at antallet af personer på førtidspension stiger de kommende år.

Blandt de 45-59-årige viser analysen imidlertid, at andelen på førtidspension er faldet.

Flere har i stedet fået tildelt fleksjob, som kan holde dem på arbejdsmarkedet. For denne aldersgruppe er udviklingen således positiv – men udviklingen blandt de unge kræver fortsat særlig opmærksomhed.

Samlet set viser udviklingen, at det ikke er tilstrækkeligt blot at se på, hvor mange der modtager varige ydelser i forhold til alle ydelser.

Opgørelsen bør have blik for alle helbredsbedingede ydelser. Kun med et helhedsbillede kan vi identificere de reelle udfordringer og målrette indsatserne, så færre ender permanent uden for arbejdsfællesskabet.

